

Centrum Publieksparticipatie
Postbus 30316
2500 GH DEN HAAG

Datum 21 februari 2011
Behandeld door Suzanne Klaassen
Doorkiesnummer 06 20076962
Onderwerp Zienswijze Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij maakt Natuurmonumenten gebruik van de mogelijkheid te reageren op de notitie Reikwijdte en detailniveau. Wij zullen ingaan op het proces en onze inhoudelijke bezwaren.

Het proces

Natuurmonumenten betreurt het dat de adviezen van de Commissie Elverding; Sneller en Beter slechts beperkt zijn toegepast op dit proces. De adviezen van 'Elverding' zijn bedoeld om te voorkomen dat infraprojecten aan het eind van het proces vastlopen, zoals de afgelopen jaren vaak is gebeurd. Als u nu in het begin de tijd neemt, dan wint u dat aan het eind terug. Aangezien een gedegen besluitvormingsproces in ieders belang is, verzoeken we u alsnog de volgende stappen te nemen, conform de adviezen van Elverding:

- Een brede probleemstelling te formuleren.
- Voorafgaand aan het maken van een keuze tussen twee tunnelvarianten een brede integrale ruimtelijke visie op te stellen waarin het bereikbaarheidsprobleem voor de gehele regio onder de loep wordt genomen.
- De notitie Reikwijdte en Detail niet te beperken tot twee keuzevarianten voor de Nieuwe Westelijke Oeververbinding (NWO). Maar meerdere varianten voor het gehele bereikbaarheidsprobleem te ontwikkelen en daarmee de m.e.r. te doorlopen.
- Een participatieproces voorafgaand aan de notitie Reikwijdte en Detailniveau te organiseren.

In een gesprek met mevrouw Moors is ons duidelijk geworden dat Rijkswaterstaat vooralsnog niet voornemens is het proces op bovengenoemde punten aan te passen. Wij betreuren dit zeer. Daarom heeft Natuurmonumenten besloten niet deel te nemen aan het participatieproces in de vorm van de meedenkavonden. Wij vinden het proces al veel te ver ingekaderd. Er ontbreekt een brede integrale ruimtelijke visie en de keuze om het bereikbaarheidsprobleem in de regio Rotterdam op te lossen beperkt zich tot de keuze tussen twee tracévarianten. Wij achten onze toegevoegde waarde in dit stadium van het proces nihil.

De inhoudelijke bezwaren

Algemeen:

Er is bij Natuurmonumenten geen inhoudelijk draagvlak voor de Blankenburgertunnel om de volgende redenen: Het Blankenburgtracé zorgt voor onherstelbare schade aan het landschap van Midden-Delfland. Er dreigen aanzienlijke aantastingen van natuurgebieden die in eigendom en beheer zijn bij Natuurmonumenten, namelijk Eendenkooi Aalkeetbuiten en weidevogelgebied Aalkeetbuitenpolder. In onze ogen zijn er geen mogelijkheden om de tunnel hier goed in te passen zonder dat er onherstelbare schade plaatsvindt aan het landschap van Midden delfland.

Puntsgewijs:

- In het Masterplan zijn verschillende oplossingsrichtingen verkend om o.a. de vermoedelijke knelpunten in de Beneluxtunnel, de doorstroming van de A4 corridor en de ontsluiting van het haven-industrieel complex te verbeteren. Op basis van het Masterplan en de voorliggende Notitie Reikwijdte en Detail is het ons onvoldoende duidelijk of de juiste oplossingsrichtingen zijn uitgewerkt. Twee oplossingsrichtingen (3^e Beneluxtunnel en een westelijke stadsbrug) zijn namelijk in een vroegtijdig stadium afgefallen. De beoordelingscriteria en onderbouwing hiervoor ontbreken. Natuurmonumenten verzoekt u inzicht te geven in de beoordelingscriteria en het Plan MER op te stellen waarin deze alternatieven nogmaals tegen elkaar worden afgewogen, gezien in het complete Masterplan en de bijdrage die deze alternatieven bieden aan de totale bereikbaarheid van de regio.
- De scope van het project is beschreven in paragraaf 3.3, deze is breder dan de twee tracévarianten die zijn uitgewerkt in de voorliggende notitie. Natuurmonumenten verzoekt u het Plan MER met meerdere keuzevarianten te doorlopen.
- Wij vragen ons af of de aantasting van de ruimtelijke kwaliteit ook doorslaggevend kan zijn om een tracévariant niet nader te onderzoeken? In dat geval verwijzen wij naar de overzichtstabel in het Tussenrapportplan MER waarin de ruimtelijke consequenties tussen de beide tunnelvarianten wordt weergegeven, de Oranjetunnel zorgt overduidelijk voor minder belasting van ruimtelijke kwaliteit. De Blankenburgertunnel daarentegen zal zeer grote schade aanrichten aan de natuur, cultuurhistorie en het landschap Midden-Delfland. Ook wanneer gekozen wordt voor de verlengde variant is aantasting van het karakteristieke landschap van Midden-Delfland onoverkomelijk. De tunnel zal immers bovengronds moeten komen en aangetakt moeten worden op de A20. Een verlengde Blankenburgertunnel vormt ons inziens *geen* alternatief.
- De varianten moeten getoetst worden aan het Rijksbeleid. Het Blankenburgtracé is ons inziens strijdig met de Rijksbufferzone en de Rijksbeschermingsregels voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Ingrepen in de EHS zijn niet toegestaan als er een reëel alternatief ligt dat beter scoort (en dat alternatief is er, in de vorm van de Oranjetunnel). Tevens is het Blankenburgtracé strijdig met de investeringen die zijn en worden gedaan om het landschap te behouden, te herstellen en te versterken. Wij verzoeken u de toetsing aan het Rijksbeleid op te nemen in het Plan MER.
- Paragraaf 4.3. Te lezen is dat bij toepassing van een boortunnel het landschap grotendeels in tact kan blijven. Deze methode voorkomt echter niet dat bij aansluiten van de Blankenburgertunnel op de A20 het landschap van Midden-Delfland onherstelbaar wordt aangetast. Graag zien wij deze opmerking toegevoegd.
- Paragraaf 4.3 toevoegen cultuurhistorische (waaronder eeuwenoude Eendenkooi Aalkeetbuiten) en recreatieve waarden.
- Paragraaf 4.4. Wij maken u er op attent dat een extra rijstrook op de A20 tot de volgende aansluiting het landschap van Midden-Delfland ernstig aantast en de geluidshindercontour

- van het wegverkeer nog verder het gebied van Midden-Delfland in zal opschuiven. Dit heeft zowel op de natuurliefhebber, recreant als de vogels een negatief verstorend effect.
- In paragraaf 4.4 staan onder C ook de mogelijkheden om kansen te benutten bij de ontwikkeling van de varianten. Hier zien wij graag de opmerking uit het Tussenrapport Plan MER (pagina 105) toegevoegd: “naarmate de programma’s meer in detail worden uitgewerkt de mogelijkheid ontstaat om kansen voor natuur- en landschapsontwikkeling op te sporen en zo mogelijk in een integraal ontwerp mee te nemen”. En deze kansen in het Plan MER nader te concretiseren. Bij het realiseren van het Oranjetracé zijn volgens Natuurmonumenten inderdaad mogelijkheden voor zowel verbetering van de bereikbaarheid van de regio Rotterdam als investeringen in het groen. Natuurmonumenten vindt het belangrijk dat er naast de bereikbaarheid van deze regio ook geïnvesteerd wordt in de aantrekkelijkheid van de leef- woon- en werkomgeving.
  - Paragraaf 5.1. Tijdelijke effecten. Wij zijn van mening dat de tijdelijke effecten in het Plan MER meegenomen moeten worden. Tijdelijke effecten kunnen namelijk significant negatief schadelijk zijn en leiden tot onherstelbare schade. Een voorbeeld van een mogelijk significant negatief schadelijk effect betreft de Grutto populatie. Grutto’s keren jaarlijks naar dezelfde plek terug om te broeden. Er kan een situatie ontstaan dat voor de duur van de ingreep Grutto’s niet tot (succesvol) broeden zullen komen en geen nageslacht zullen produceren. Dit heeft ernstige vergrijzing van de Grutto populatie tot gevolg. Vanwege de mogelijkheid tot significant negatieve effecten verzoeken wij u de tijdelijke effecten mee te nemen in het Plan MER. Het kan namelijk van invloed zijn op de keuze tussen varianten.
  - In Paragraaf 5.2. lezen wij dat het verkeersonderzoek in het Plan MER voor een deel gericht zal zijn op de mate waarin de alternatieven en varianten problemen oplossen. Het oplossen van de veronderstelde verkeersproblemen lijkt ons de inzet van het bepalen van de varianten. Daarom verzoeken wij u de verkeersanalyses en de keuze tussen de varianten op regionaal niveau te onderzoeken in het Plan MER en u niet te beperken tot een Nieuwe Westelijke Oeververbinding.
  - Paragraaf 5.7. De effecten op oppervlakte- en grondwater worden in het Plan MER niet in beeld gebracht. De effecten op oppervlakte- en grondwater voor de Blankenburgtunnel kunnen van invloed zijn op de aanwezige natuurwaarden. Ons inziens kunnen de effecten op oppervlakte- en grondwater van de verschillende varianten verschillen en daarmee van invloed zijn op de keuze tussen de varianten.
  - Paragraaf 5.8. Natuur. We missen hier een opsomming van de aanwezige natuurwaarden. O.a. het voorkomen van de karakteristieke weidevogels waaronder de Grutto verdient extra aandacht. In het Tussenrapport plan MER wordt hier ook nog niet op in gegaan. Daarnaast functioneert Midden-Delfland als ganzenopvanggebied en zitten er verschillende soorten moeras- en rietvogels. Wij verzoeken u een overzicht van de aanwezige natuurwaarden op te nemen in het Plan MER en serieus mee te wegen in de beoordeling.
  - In paragraaf 5.8 is opgenomen dat de mogelijk significant negatieve effecten van beide tracé varianten op de Natura 2000 gebieden in het Plan MER worden onderzocht. Wij willen u er op wijzen dat overheden momenteel werken aan een Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Met de PAS wordt een substantiële verlaging van de stikstofdepositie op de Natura 2000 gebieden gerealiseerd. Natuurmonumenten verzoekt u in het Plan MER de toename van stikstofdepositie van de varianten te onderzoeken en op te nemen.
  - Paragraaf 5.9. Landschap en Cultuurhistorie: de eendenkooi Aalkeetbuitenpolder toevoegen. Deze eendenkooi is een cultuurhistorische parel met een geschiedenis die teruggaat tot de middeleeuwen. Tevens ontbreken de recreatiegebieden. Natuurmonumenten verzoekt u deze punten toe te voegen met de volgende passage: de natuurgebieden en de recreatiegebieden leveren samen een wezenlijke bijdrage aan de leefbaarheid van deze regio.
  - Paragraaf 5.11 De Maatschappelijke Kosten en Baten moeten zich niet alleen richten op de baten voor betere bereikbaarheid (pagina 20). Maar zouden tevens in moeten gaan op de maatschappelijke baten van het bestaan (en het behoud) van natuur- en recreatiegebieden voor zowel bewoners als recreanten (inkomsten) van buiten de regio in

deze zeer verstedelijkte regio. Wij verzoeken u dit punt in het Plan MER op te nemen en te beoordelen.

- In het Tussenrapport wordt bij de Blankenburgtunnel aangegeven dat “behoud van de groene omgeving” moeilijk oplosbaar is. In onze ogen zijn de negatieve effecten van het Blankenburgtracé onderschat. De drie blokjes Natuur, Landschap en Cultuurhistorie zouden in rood gearceerd moeten staan, ons inziens is het een zeer groot probleem en niet oplosbaar.
- Als overigens de keuze mocht vallen op de Oranjetunnel dan vraagt dit ook om speciale aandacht voor de nabij gelegen natuurgebieden om aantasting daarvan te voorkomen. Wij vragen speciale aandacht voor de effecten van deze tunnel op de geplande Ecologische Hoofdstructuur en recreatief groen in de Oranjevlietpolder, zoals opgenomen in het Masterplan Oranjevlietpolder en provinciale structuurvisie.

Natuurmonumenten verzoekt u de Notitie Reikwijdte en Detailniveau aan te passen op bovenstaande punten. Wij gaan ervan uit dat u onze bezwaren serieus betreft bij het Plan MER en uw voornemen een Rijksstructuurvisie op te stellen.

Met vriendelijke groet,

Roline de Wilde
Regiodirecteur Natuurmonumenten Zuid-Holland/Zeeland